

WYPEŁNIA ZDAJĄCY**KOD**

--	--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Egzamin maturalny

Chemia

Próbna matura cz. III**Data:** Marzec 2026 r.**Czas trwania:** 60 minut**Liczba punktów do uzyskania:** 20

Instrukcja dla zdającego:

1. Upewnij się, że arkusz zawiera 11 stron, obejmując zadania od 1.–9.
2. W przypadku stwierdzenia braku jakiegokolwiek strony, niezwłocznie zgłoś to przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
3. Na pierwszej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i indywidualny kod.
4. Każdą odpowiedź i rozwiązanie zapisuj w miejscu na to przeznaczonym. W przypadku zadań rachunkowych, dokładnie przedstaw swój tok rozumowania, który prowadzi do ostatecznego wyniku. Pamiętaj o jednostkach.
5. Dbaj o czytelność swoich zapisów. Do pisania używaj jedynie długopisu lub pióra z czarnym tuszem lub atramentem. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, zapisy w brudnopisie nie będą brane pod uwagę przy ocenianiu.
7. Podczas egzaminu masz prawo korzystać z kalkulatora naukowego, linijki oraz *Wybranych wzorów i stałych fizykochemicznych na egzamin maturalny z biologii, chemii i fizyki.*

Życzymy powodzenia na egzaminie!

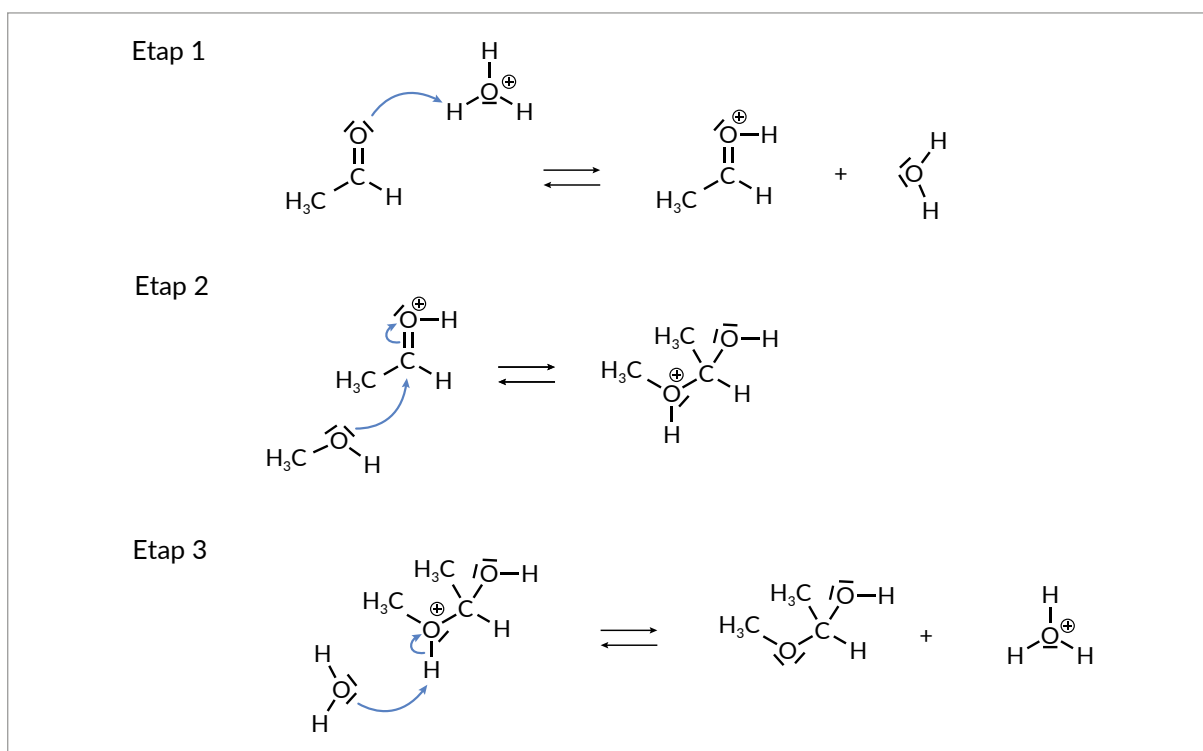
Zadanie 1. (0-1)

Uzupełnij poniższe zdania. Wybierz i podkreśl jedną odpowiedź spośród podanych w każdym nawiasie.

Efektem działania katalizatora jest obniżenie (*entalpii* / *energii aktywacji*) katalizowanej reakcji. Katalizator (*zmienia szybkość* / *nie zmienia szybkości*), z jaką układ osiąga stan równowagi i (*wpływa* / *nie wpływa*) na wydajność procesu.

Zadanie 2.

Poniżej przedstawiono mechanizm reakcji pomiędzy acetaldehydem a metanolem, prowadzonej w obecności jonów hydroniowych.

Zadanie 2.1. (0-1)

Uzupełnij zdania. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

A. nukleofila

C. zasady

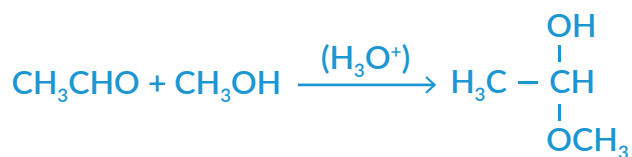
B. elektrofila

D. kwasu

W przedstawionym mechanizmie cząsteczka metanolu pełni rolę (A / B). Jon organiczny w etapie 3 pełni zgodnie z teorią Brønsteda funkcję (C / D).

Zadanie 2.2. (0–1)

Napisz w formie cząsteczkowej sumaryczne równanie opisanej reakcji pomiędzy acetaldehydem i metanolem. Zastosuj wzory półstrukturalne (grupowe) związków organicznych.

Zadanie 2.3. (0–1)

Przemiany, które katalizuje jeden z produktów reakcji są nazywane reakcjami auto-katalitycznymi.

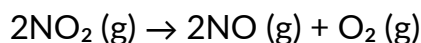
Napisz wzór drobiny, która pełni funkcję katalizatora w reakcji pomiędzy acetaldehydem a metanolem. Rozstrzygnij, czy reakcja ta jest przykładem reakcji autokatalitycznej.

Katalizator: H_3O^+

Rozstrzygnięcie: **nie jest**

Zadanie 3.

Poniżej przedstawiono równanie pewnej reakcji chemicznej oraz wyznaczone dla niej doświadczalnie równanie kinetyczne:

$$v = k \cdot c_{\text{NO}_2}^2$$

W tabeli przedstawiono kilka danych zebranych w trakcie badania tej reakcji w temperaturze 573 K:

t, s	0	20	40	60	80	100
$c_{\text{NO}_2}, \text{mol} \cdot \text{dm}^{-3}$	0,100	0,048	0,032	0,024	0,019	0,016
$v, \text{mol} \cdot \text{dm}^{-3} \cdot \text{s}^{-1}$	$5,40 \cdot 10^{-3}$	$1,25 \cdot 10^{-3}$	$5,41 \cdot 10^{-4}$	$3,00 \cdot 10^{-4}$	$1,91 \cdot 10^{-4}$	$1,32 \cdot 10^{-4}$

Opracowano na podstawie: L. Jones, P. Atkins, *Chemia ogólna. Cząsteczki, materia, reakcje*, Warszawa 2004.

Zadanie 3.1. (0–1)

Napisz jednostkę stałej szybkości reakcji k w równaniu kinetycznym opisanej reakcji.

$$\text{dm}^3 \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{s}^{-1}$$

Zadanie 3.2. (0–1)

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Stała szybkości k dla opisanej reakcji w temperaturze 473 K przyjmuje niższą wartość niż w temperaturze 573 K.	P	
2.	Początkowa szybkość reakcji rozkładu tlenku azotu(IV) w temperaturze 573 K wzrasta czterokrotnie po czterokrotnym wzroście stężenia NO_2 .		F

Zadanie 3.3. (0–2)

Zakładając, że opisaną w informacji wprowadzającej reakcję prowadzono w zbiorniku o stałej pojemności, a początkowo znajdował się w nim wyłącznie NO_2 , oblicz ciśnienie panujące w zbiorniku w 100. sekundzie przebiegu reakcji rozkładu NO_2 w 573 K. Wynik napisz w Pa, z dokładnością do jedności.

$$pV = nRT \Rightarrow p = cRT$$

zmiana stężenia NO_2 po 100 s trwania reakcji wyniosła:

$$0,100 - 0,016 = 0,084 \text{ mol}\cdot\text{dm}^{-3}$$

z stechiometrii zachodzącej reakcji ($2\text{NO}_2(\text{g}) \rightarrow 2\text{NO}(\text{g}) + \text{O}_2(\text{g})$) wynika, że po tym czasie stężenie NO i O_2 wyniosło:

$$c_{\text{NO}} = 0,084 \text{ mol}\cdot\text{dm}^{-3}$$

$$c_{\text{O}_2} = \frac{1}{2} \cdot 0,084 \text{ mol}\cdot\text{dm}^{-3} = 0,042 \text{ mol}\cdot\text{dm}^{-3}$$

całkowite stężenie gazów po 100 s wyniesie zatem:

$$c = (0,016 + 0,084 + 0,042) = 0,142 \text{ mol}\cdot\text{dm}^{-3}$$

wobec czego ciśnienie wyniesie:

$$p = cRT = (0,142 \text{ mol}\cdot\text{dm}^{-3}) \cdot 83,1 (\text{hPa}\cdot\text{dm}^3\cdot\text{mol}^{-1}\cdot\text{K}^{-1}) \cdot 573 \text{ K} = 6761,51 \text{ hPa} = 676151 \text{ Pa}$$

Zadanie 4.

O trzech metalach, umownie oznaczonych symbolami A, X i Z wiadomo, że tworzą wyłącznie kationy o wzorach A^{3+} , X^{2+} , Z^{2+} .

Analiza wartości standardowych potencjałów redukcji półogniw odpowiadających tym metalom wskazała, że właściwości utleniające wymienionych kationów rosną w szeregu X^{2+} , A^{3+} , Z^{2+} .

Zadanie 4.1. (0–1)

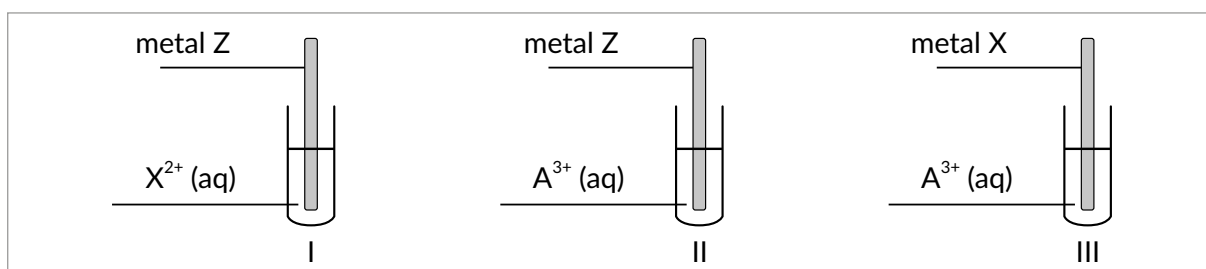
Wskaż metal, który jest najłagodniejszym reduktorem, oraz metal, który jest najsilniejszym reduktorem. Użyj symboli A, X albo Z.

Najłagodniejszy reduktor: **Z**

Najsilniejszy reduktor: **X**

Zadanie 4.2. (0–1)

Przeprowadzono doświadczenie z udziałem metali X i Z oraz wodnych roztworów soli, w których były obecne jony X^{2+} i A^{3+} .

Tylko w jednej probówce zaobserwowano objawy reakcji.

Napisz w formie jonowej skróconej równanie reakcji, która przebiegła podczas przeprowadzonego doświadczenia. Użyj symboli A, X, Z.

Zadanie 5. (0–1)

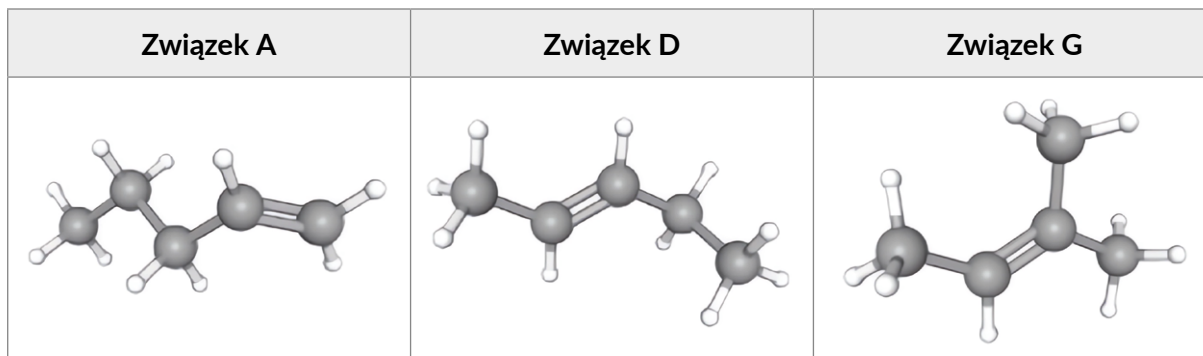
Na podstawie wartości standardowej molowej entalpii tworzenia tlenku azotu(II) rozstrzygnij, czy schłodzenie układu, w którym przebiega reakcja syntezy NO z pierwiastków, będzie skutkowało zwiększeniem równowagowego stężenia tlenku azotu(II). Zaznacz TAK albo NIE. Odpowiedzi uzasadnij.

Rozstrzygnięcie: TAK / **NIE**

Uzasadnienie: **reakcja syntezy NO z pierwiastków jest endotermiczna, a zatem schłodzenie układu, w którym przebiega ta reakcja, będzie skutkowało zmniejszeniem równowagowego stężenia tlenku azotu(II).**

Zadanie 6.

Poniżej przedstawiono modele cząsteczek trzech izomerycznych węglowodorów, oznaczonych literami A, D i G:

Zadanie 6.1. (0–1)

Jeden ze związków przedstawionych w informacji wprowadzającej może występować w postaci stereoizomerów *E/Z*.

Napisz nazwę systematyczną tego związku, z uwzględnieniem widocznego na modelu rodzaju stereoizomerii.

(2*E*)-pent-2-en

Zadanie 6.2. (0–1)

Rozstrzygnij, czy w przypadku addycji chlorowodoru do związku D reguła Markownikowa pozwala na wskazanie produktu głównego reakcji. Odpowiedź uzasadnij.

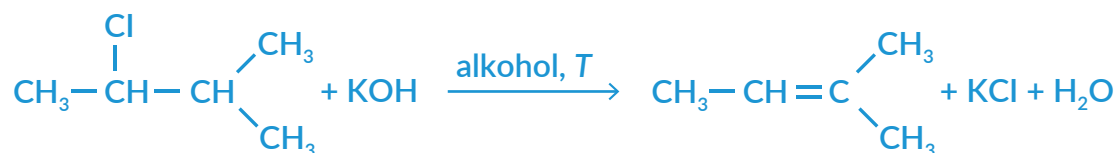
Rozstrzygnięcie: **nie pozwala**

Uzasadnienie: **oba atomy węgla połączone wiązaniem podwójnym są dodatkowo związane z jednakową liczbą atomów wodoru, a zatem reguła Markownikowa nie pozwoli przewidzieć, do którego z atomów węgla w głównej mierze przyłączy się atom H, a do którego atom Cl.**

Zadanie 6.3. (0–1)

Związek G można otrzymać w wyniku reakcji pewnej monochloropochodnej X z alkoholowym roztworem wodorotlenku potasu w podwyższonej temperaturze. O związku X wiadomo, że wykazuje czynność optyczną.

Napisz w formie cząsteczkowej równanie opisanej reakcji otrzymywania związku G. Zastosuj wzory półstrukturalne (grupowe) związków organicznych.

Zadanie 6.4. (0-1)

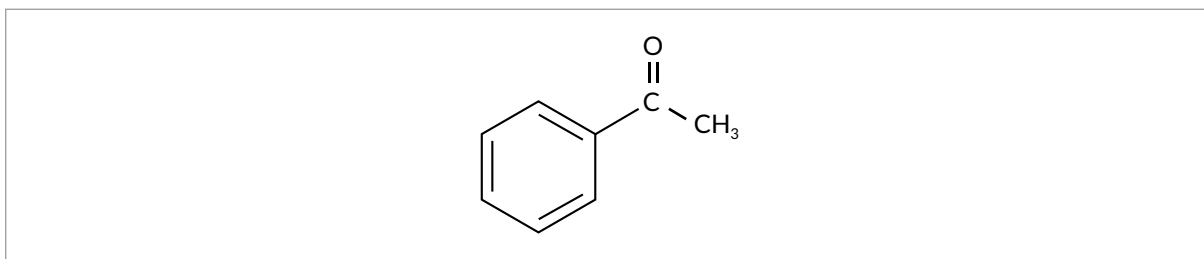
O pewnym izomerze związków A, D i G wiadomo, że w jego cząsteczce wszystkie atomy węgla przyjmują ten sam formalny stopień utlenienia.

Narysuj wzór półstrukturalny lub uproszczony oraz napisz nazwę systematyczną opisanego izomeru.

Wzór półstrukturalny lub uproszczony	Nazwa systematyczna
	cyklopentan

Zadanie 7.

Poniżej przedstawiono wzór półstrukturalny 1-fenyletan-1-onu, znanego również pod nazwą acetofenon:

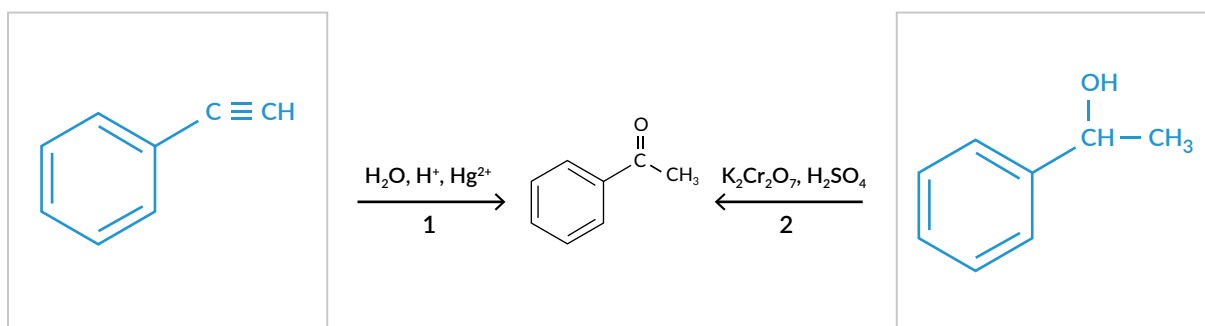

Związek ten w temperaturze pokojowej jest cieczą o przyjemnym zapachu, która rozpuszcza się w wodzie. Acetofenon można otrzymać m.in.:

1. w wyniku addycji wody do odpowiedniego węglowodoru w środowisku kwasowym i w obecności jonów rtęci(II),
2. utleniając odpowiedni alkohol za pomocą zakwaszonego roztworu dichromianu(VI) potasu.

Zadanie 7.1. (0-1)

Uzupełnij poniższy schemat. Napisz wzory półstrukturalne (grupowe) lub uproszczone organicznych substratów opisanych reakcji otrzymywania acetofenonu.

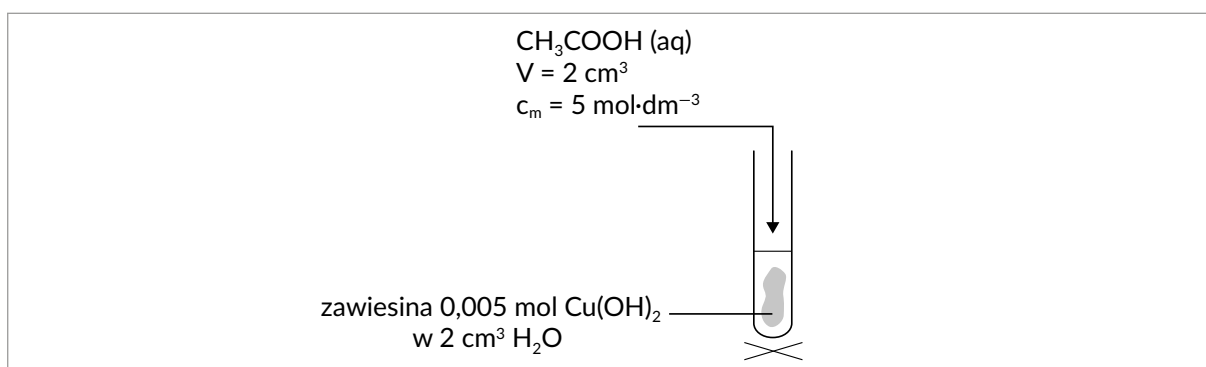
Zadanie 7.2. (0–1)

Oceń prawdziwość zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

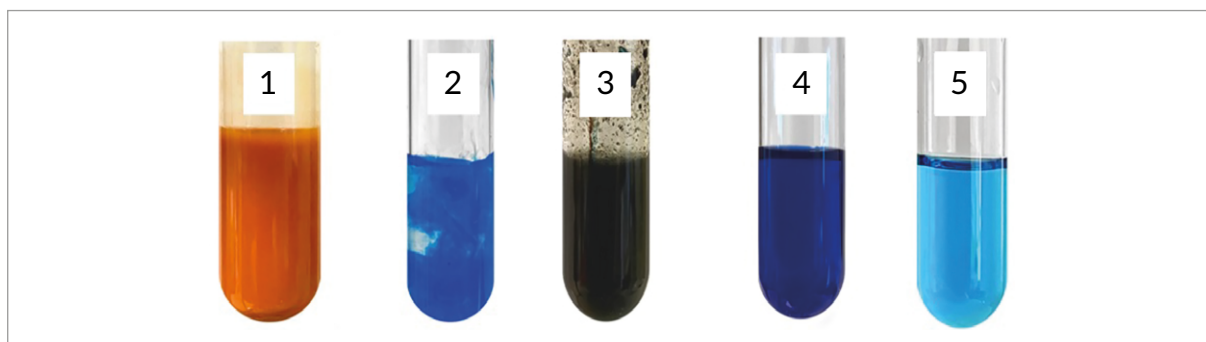
1.	W stałym acetofenonie najsilniejszymi oddziaływaniami międzycząsteczkowymi są wiązania wodorowe.		F
2.	Nasycony wodny roztwór acetofenonu wykazuje odczyn kwasowy.		F

Zadanie 8. (0–1)

Przeprowadzono doświadczenie zgodnie z rysunkiem schematycznym:

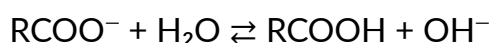
Spośród zdjęć 1–5 wybierz te, na których przedstawiono wygląd zawartości probówki przed dodaniem kwasu octowego i po zakończeniu opisanego doświadczenia. Wybrane numery zdjęć wpisz do tabeli.

Numer zdjęcia, na którym pokazano zawartość probówki	
przed dodaniem kwasu octowego	po wykonaniu doświadczenia
2	5

Zadanie 9. (0–2)

W wodnym roztworze benzoianu sodu ustala się stan równowagi, który można opisać ogólnym równaniem:

W wodnym roztworze tej soli o stężeniu molowym $0,1 \text{ mol}\cdot\text{dm}^{-3}$ powyższej reakcji ulega mniej niż 5 % anionów benzoianowych.

Oblicz pH wodnego roztworu benzoianu sodu o stężeniu $0,1 \text{ mol}\cdot\text{dm}^{-3}$, a następnie wybierz i zaznacz numer fotografii (1 lub 2) obrazującej wygląd zawartości probówki zawierającej opisany roztwór po wprowadzeniu do niego kilku kropli roztworu błękitu nilu.

$$K_b = \frac{[\text{RCOOH}][\text{OH}^-]}{[\text{RCOO}^-]}$$

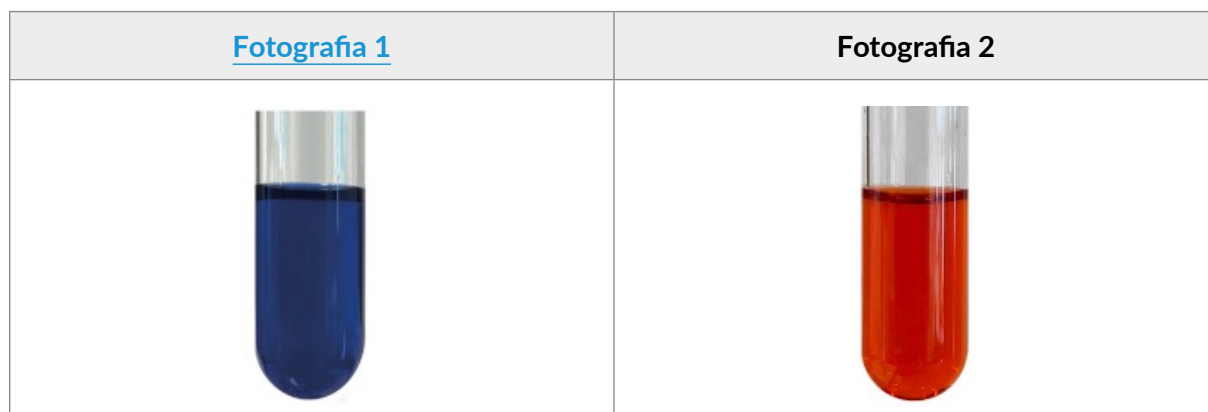
$$K_b = \frac{K_w}{K_a} = \frac{10^{-14}}{6,25 \cdot 10^{-5}} = 1,6 \cdot 10^{-10}$$

$$K_b = c_0 \cdot \alpha^2 \Rightarrow \alpha = \sqrt{\frac{K_b}{c_0}} = \sqrt{\frac{1,6 \cdot 10^{-10}}{0,1}} = 4 \cdot 10^{-5}$$

$$[\text{OH}^-] = \alpha \cdot c_0 = 4 \cdot 10^{-5} \cdot 0,1 = 4 \cdot 10^{-6}$$

$$\text{pOH} = 5,40$$

$$\text{pH} = 14 - \text{pOH} = 8,6$$

WEBINARIUM

Top zagadnienia matura Chemia 2026 cz. III

Ogólnopolska Próbna Matura
z Chemii 2025/2026

środa
18.03.2026

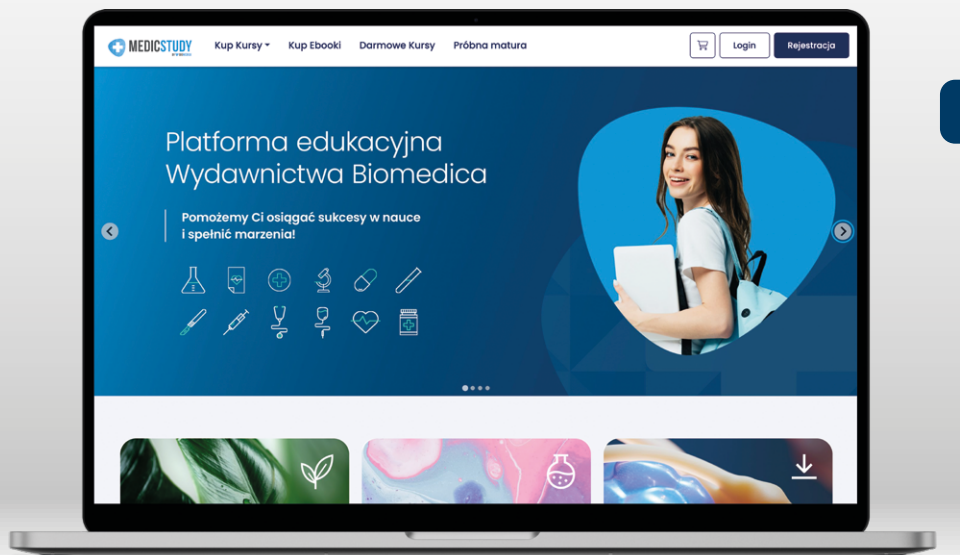
godzina
18:00

Dołącz do webinarium:

Kompleksowe przygotowanie do egzaminu maturalnego z biologii i chemii!

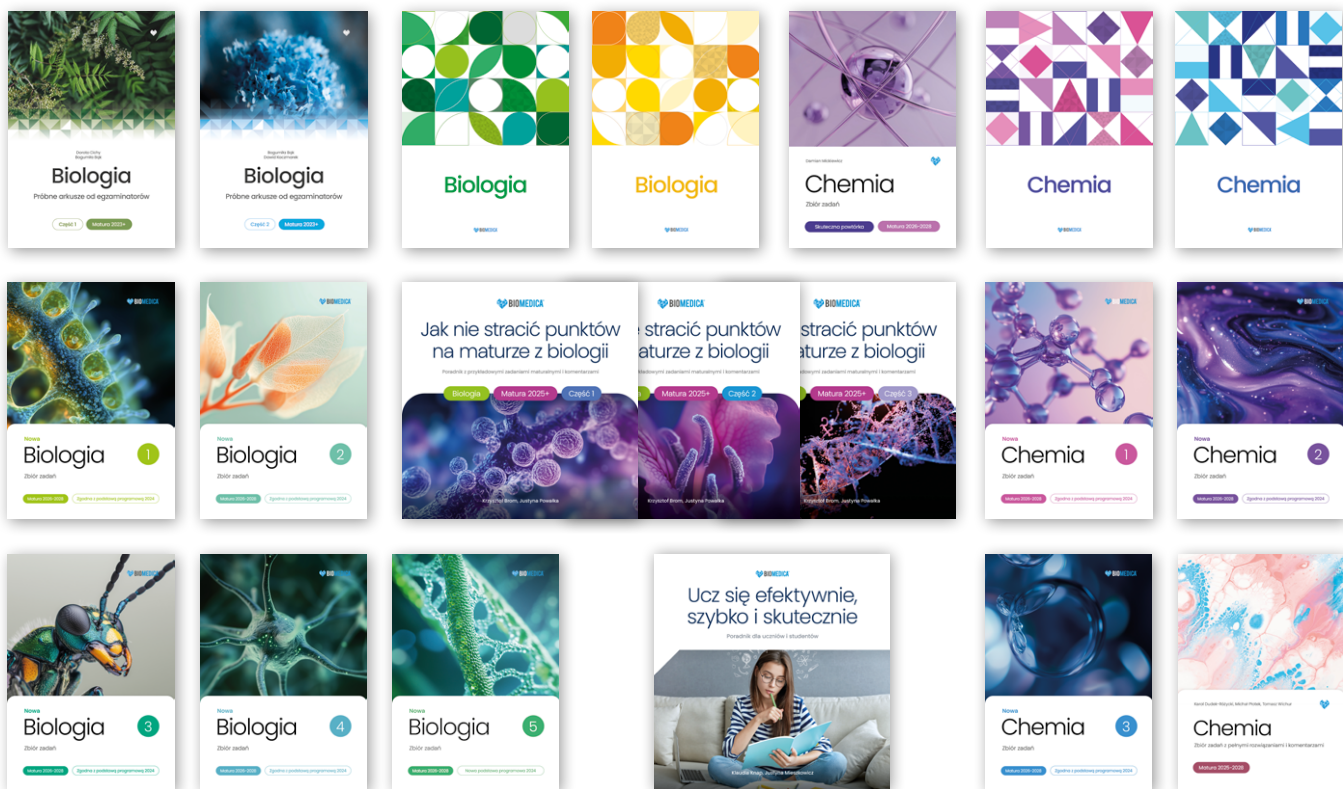
MedicStudy.pl

Zobacz darmowe lekcje:

Do egzaminu maturalnego polecamy:

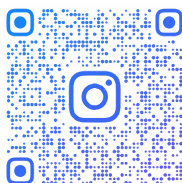
Nasze strony www:

- Wydawnictwo: biomedica.edu.pl
- Oficjalny sklep: biomedica.com.pl
- Platforma edu: medicstudy.pl
- Sklep: sklepmaturalny.pl
- Arkusze: arkuszmaturalny.pl

Dołącz do nas na IG i TikTok:

IG:

TikTok:

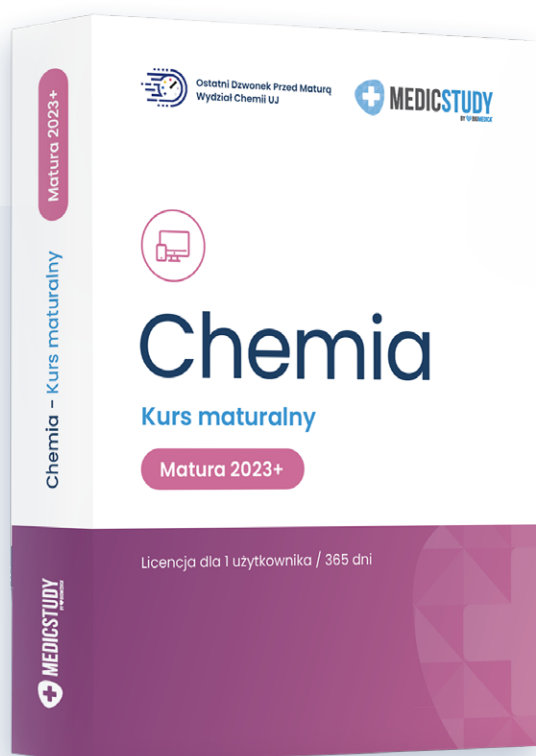

NOWOŚĆ!

Kurs maturalny z chemii od ekspertów!

Lekcje nagrane + konsultacje na żywo

Już w sprzedaży

Ostatni Dzwonek Przed Maturą
Wydział Chemii UJ

MEDICSTUDY
BY BIOMEDICA